

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 16 grudnia 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Ostrzyca Proboszczowicka (PLH020042)**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Po zmianach legislacyjnych plan zadań ochronnych ważny jest bezterminowo (wcześniej sporządzany był na 10 lat).

Obszar Natura 2000 Ostrzyca Proboszczowicka (PLH020042) zatwierdzono *Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugiego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2009/93/WE)*, a wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie ochrony siedlisk przyrodniczych, wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, tj.

- 6190 Muraw pannońskich *Stipo-Festucetalia pallentis*,
- 6430 Ziołorośli górskich i ziołorośli nadrzecznych *Adenostylion alliariae* i *Convolvuletalia sepium*,
- 8150 Środkowoeuropejskich wyżynnych piargów i gołoborzy krzemianowych,
- 8160 Podgórskich i wyżynnych rumowisk wapiennych *Stipion calamagrostis*,
- 8220 Ścian skalnych i urwisk krzemianowych *Androsacion vandellii*,
- 9170 Grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnegoo *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*,
- 9180* Jaworzyn i lasów klonowo-lipowych na stokach i zboczach *Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*.

Obszar wyznaczono jako specjalny obszar ochrony siedlisk Ostrzyca Proboszczowicka (PLH020042) *rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 13 czerwca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostrzyca Proboszczowicka (PLH020042)* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1436).

Projekt planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostrzyca Proboszczowicka (PLH020042) (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Prace terenowe obejmowały badania w zakresie fitosocjologii. W ich trakcie zweryfikowano listę przedmiotów ochrony w Obszarze. Przeprowadzona inwentaryzacja nie potwierdziła występowania siedliska przyrodniczego 6430 ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne *Adenostylion alliariae* i *Convolvuletalia sepium*. Ponadto wykluczono występowania siedliska przyrodniczego 8160 podgórskie i wyżynne rumowiska wapienne *Stipion calamagrostis*. Jednocześnie stwierdzono występowanie siedliska 40A0 subkontynentalne zarośla okołopannońskie.

W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu wnioskiem znak WPN.630.29.2023.BM/BP.1 z dnia 7 grudnia 2023 r. zwrócił się do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o zmianę i aktualizację danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych (również w zakresie opisu Obszaru, jego wartości przyrodniczej i znaczenia, a także zidentyfikowanych zagrożeń). Zmiany te zostały zaakceptowane pismem znak DZP-WO-630.1.238.2023.IW z dnia 14 grudnia 2023 r.

Za główne zagrożenie dla siedliska 40A0 subkontynentalne zarośla okołopannońskie uznano ścieżki, szlaki piesze, związane z ruchem turystycznym wydeptywanie, a także zmianę składu gatunkowego spowodowaną sukcesją. Te same zagrożenia stwierdzono w przypadku siedliska 6190 murawy pannońskie (*Stipo-Festucetalia pallentis*) oraz 8150 Środkowoeuropejskie wyżynne piargi i gołoborza krzemianowe. W odniesieniu do siedliska 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii* jako zagrożenie zidentyfikowano obce gatunki inwazyjne. Dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*) zagrożenie stanowi odnawianie lasu po wycince oraz usuwanie martwych i zamierających drzew. To ostatnie zagrożenie jest istotne także dla siedliska 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach *Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani*.

Szczegółowe cele działań ochronnych zostały określone na podstawie przeprowadzonych prac terenowych, metodyki Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (zwanego dalej GIOŚ) oraz metodyk wskazanych przez ekspertów fitosocjologów wykonujących badania na potrzeby opracowania projektu planu zadań ochronnych.

Zaproponowane działania ochronne mają na celu zachowanie ww. siedlisk przyrodniczych w określonym stanie ochrony. W szczególności dotyczą one właściwych metod gospodarowania, usuwania gatunków ekspansywnych, a także zabezpieczania siedlisk przed wydeptywaniem.

Zaplanowany monitoring dotyczy stanu zachowania siedlisk. Badania powinny być prowadzone regularnie, nie rzadziej niż raz na 6 lat.

Z uwagi na fakt, że obowiązujące dokumenty planistyczne nie zawierają wskazań, które mogłyby wpływać negatywnie na przedmioty ochrony Obszaru, nie było konieczności zawarcia w zarządzeniu ustanawiającym przedmiotowy plan zadań ochronnych wskazań do zmian w dokumentach planistycznych niezbędnych do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony został wyznaczony Obszar.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w Obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 16 września 2019 r. odbyło się, zorganizowane przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, spotkanie informacyjne dotyczące projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „*Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000*” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Celem spotkania było przybliżenie tematyki dotyczącej planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, przedstawienie zakresu działań w ramach projektu oraz harmonogramu prac dla poszczególnych obszarów Natura 2000 objętych projektem. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele samorządów i nadleśnictw oraz instytucji, z którymi Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu miała współpracować w trakcie realizacji projektu.

W dniu 21 października 2019 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.17.2019.AH z dnia 18 października 2019 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów planów zadań ochronnych dla 23 obszarów Natura 2000 (w tym dla ww. obszaru Natura 2000) Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy Pielgrzymka i Urzędu Miasta i Gminy Wleń.

Ze względu na ogłoszony Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników, RDOŚ we Wrocławiu zrezygnowała z przeprowadzenia I warsztatów Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) dla obszaru Natura 2000 Ostrzyca Proboszczowicka w formie tradycyjnej. Pierwsze spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy odbyło się w formie warsztatów korespondencyjnych. Osoby oraz zainteresowane instytucje zostały poinformowane (pismo nr WPN.6320.15.2020.BJ z dnia 9 września 2020 r.) o dostępnych na stronie internetowej RDOŚ we Wrocławiu materiałach dotyczących projektu planu zadań ochronnych oraz – o możliwości składania do nich uwag i wniosków w terminie 9 - 25 września 2020 r. Uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z rolą planu zadań ochronnych oraz trybem jego sporządzania. Ponadto przedstawiono stan wiedzy na temat przedmiotów ochrony w Obszarze.

Kolejne spotkanie miało miejsce 15 listopada 2021 r. w świetlicy wiejskiej w Proboszczowie. W trakcie tego spotkania wykonawca przedstawił wyniki badań terenowych oraz

przedstawił zagrożenia dla przedmiotów ochrony oraz propozycje działań ochronnych, jak również odbyła się wizja terenowa w Obszarze.

Następne spotkanie w postaci warsztatów online odbyło się 17 lutego 2022 r. W jego trakcie Wykonawca zaprezentował kolejne wyniki badań terenowych. Przedyskutowano możliwości ochrony ww. siedlisk przyrodniczych - głównie przed presją turystyczną, a także możliwe zabiegi ochronne związane z gospodarką leśną.

Przez cały okres trwania prac nad projektem planu możliwy był kontakt drogą telefoniczną i elektroniczną z Planistą Regionalnym oraz koordynatorem Planu.

Projekt zarządzenia został w trybie roboczym przekazany do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do zaopiniowania.

Obwieszczeniem z dnia 14 maja 2024 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112)* i w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody*. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 16 maja 2024 r., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Gazeta Wyborcza) w dniu 15 maja 2024 r. W związku z wystąpieniem omyłki pisarskiej w treści wyżej wymienionego obwieszczenia (wskazano błędny adres strony internetowej, na której można było zapoznać się z treścią projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych Obszaru oraz projektu uzasadnienia do zarządzenia) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu wydał obwieszczenie z dnia 21 maja 2024 r., znak WPN.6320.4.2.2024.MŁ.5, które zastąpiło obwieszczenie z dnia 14 maja 2024 r., znak WPN.6320.4.2.2024.MŁ.1. W obwieszczeniu z dnia 21 maja 2024 r. wskazano poprawiony adres strony internetowej, na której można było zapoznać się treścią projektu zarządzenia i uzasadnienia oraz nowy termin na składanie uwag i wniosków. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach 24 maja 2024 r. – 14 czerwca 2024 r., a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Gazeta Wyborcza) w dniu 23 maja 2024 r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Pielgrzymka w dniach od 24 maja do dnia 14 czerwca 2024 r., Urzędu Miasta i Gminy Wleń oraz Starostwa Powiatowego w Złotoryi w dniach od 23 maja do 14 czerwca 2024 r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Do projektu planu zadań ochronnych swoje uwagi pismem z dnia 13 czerwca 2024 r. wniosło Koło Gospodyń Wiejskich w Bełczynie. We wniosku wskazano na potrzebę poszerzenia obszarów chronionych wokół Ostrzycy, zgodnie z załączoną mapą. Ponadto wskazano na zagrożenia w związku z farmami fotowoltaicznymi, a także stosowanymi na polach środkami ochrony roślin. Jednocześnie

zawnioskowano o powołanie „komisji ekspertów” do zbadania potencjału terenu pomiędzy terenami chronionymi. W trakcie prac nad projektem planu zadań ochronnych eksperci wykonujący badania przyrodnicze nie stwierdzili potrzeby powiększenia przedmiotowego obszaru Natura 2000. Podkreślić należy, że obszar ten bezpośrednio graniczy ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja nad Bobrem (PLH020054), zatem występujące w sąsiedztwie Ostrzycy siedliska przyrodnicze chronione są w ramach tego obszaru Natura 2000.

Uwagi do projektu planu zadań ochronnych wniósł wykonawca ekspertyzy fitosocjologicznej. Wskazał na brak możliwości osiągnięcia celów działań ochronnych dla siedlisk 8150, 8220, 9170 oraz 9180, w odniesieniu do roślin inwazyjnych, tj. niecierpka drobnokwiatowego. Gatunek ten jest trudny do usunięcia, szeroko rozpowszechniony w środowisku przyrodniczym. Zaproponowano utrzymanie obecnego stanu. Uwaga została uwzględniona.

Uwagi do projektu planu zadań ochronnych zgłosił również Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (pismo DZP-WP.6320.46.2024.KD z dnia 24 maja 2024 r.). Uwagi dotyczyły niewłaściwie sformułowanych celów działań ochronnych, które nie były w pełni weryfikowalne i mierzalne. Poprawiono i uzupełniono zapisy w tym zakresie. Ponadto GDOŚ zwrócił uwagę na konieczność weryfikacji miejsca wykonywania działań ochronnych w odniesieniu do siedlisk 9170 i 9180 (niektóre wydzielenia wymienione były zarówno przy działaniu ochronnym dotyczącym ochrony zachowawczej, jak i przy działaniach ochronnych określających sposób prowadzenia gospodarki leśnej) – zapisy zweryfikowano i poprawiono.

W dniu 6 czerwca 2024 r. wpłynęło pismo z Nadleśnictwa Lwówek Śląski (znak: ZG.7210.3.2024), w którym poinformowano o braku uwag odnośnie projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostrzyca Proboszczowicka (PLH020042).

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 190)*, uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 29 listopada 2024 r.